

Expedient núm.: 858/2023

Plec de prescripcions tècniques particulars

Procediment: Contractació de la segona fase d'execució de l'Espai Fita 0: frontera, enclavament i memòria; recerca, documentació i producció de continguts.

Document signat per: Secretari-interventor, director del Museu i Alcalde

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PARTICULARS

CLÀUSULA 1. ANTECEDENTS.

El Museu de Llívia és una institució de l'Ajuntament de Llívia, fundada l'any 1980, i adscrita al registre de museus de Catalunya amb el número 53. Tot i que la història del museu es remunta de fa un segle quan l'antiga farmàcia Esteve es comença a visitar, aquesta, comprada l'any 1965 crea la necessitat d'obrir el primer museu de farmàcia, i posteriorment el Museu Municipal el 1980. Un cop obert incorporarà les col·leccions arqueològiques romanes de l'antiga Iulia Libica, i també referències sobre la seva particularitat política i jurisdiccional, l'enclavament, sorgit a partir dels tractats dels Pirineus i de Llívia de 1659 i 1660. Aquest són els àmbits temàtics que s'introdueixen a la primera museografia. Una segona museografia d'aquesta etapa, es va concebre durant els primers anys d'aquest mil·lenni, i s'executà finalment, l'any 2012. La nova museografia suposa una modernització del mobiliari i la incorporació de mitjans audiovisuals i tàctils i l'ampliació d'algun material expositiu, sobretot d'arqueologia, i especialment del castell, tot i que el problema és més conceptual, de continguts i d'experiència, que tenen a veure amb el plantejament estratègic del museu d'aleshores, amb la valoració de l'experiència dels públics i també amb la recerca i els continguts.

El museu de Llívia els darrers anys ha estat treballant, no només en un nou replantejament de l'exposició, sinó, també, en un nou plantejament estratègic

que consisteix en posar el públic al centre, recollir la seva experiència i fer un museu, especialment per aquest, millorant-ne el seu coneixement, amb dades qualitatives, en les quals es pot veure que és el que més interessa, i també, on detecten les mancances en l'actual muntatge expositiu.

Un dels punts que s'ha observat tant des dels experts i com des del públic és la manca d'un espai que expliqui i interpreti el fet històric del Tractat dels Pirineus i l'enclavament, així com l'evolució històrica i l'experiència a l'entorn de la frontera. En la museografia de l'any 2012 només està explicat de passada, quan és un fet històric transcendent per la història moderna i contemporània del territori. L'observació i el comportament del públic ens mostra que aquest, sovint té interès, i fins i tot arriba a venir expressament a Llívia per estar a l'enclavament, per la curiositat que desperta aquesta particularitat política. És doncs, un actiu patrimonial que actualment no està representat al museu, no obstant, aquest sí que s'ha tingut en compte en el pla estratègic del museu de Llívia 2021 – 2025 com un dels tres eixos, conjuntament amb el de farmàcia i salut i arqueologia i història (existents aquests dos darrers des de fa ja dècades), que han de prefigurar un nou perfil i posicionament del museu; actualitzar l'experiència de visita i els continguts; crear col·laboracions estratègiques i crear serveis i programes de qualitat amb la implicació dels públics. Un dels comentaris negatius que aporta sovint el públic, és el poc recorregut i continguts que hi ha al museu. Aquesta valoració també sovint l'expressen els experts. En aquest sentit, aquest punt s'ha considerat com una feblesa en el DAFO que va fer-se en el pla estratègic del museu de Llívia, com a base de la diagnosi del pla. Així doncs, una de les qüestions que va proposar-se per a solucionar-se, i que s'expressa en el punt 6 del pla estratègic és planificar i finançar el creixement del museu i concretament en el punt 6.1. Empènyer un projecte d'inversió per desenvolupar la infraestructura del museu: per optimitzar o ampliar els espais d'ús públic i dotar-se d'espais de reserves. Actualment tal i com descriu i proposa el pla estratègic, ens trobem en la fase I

d'aquest projecte, on realitzem l'optimització dels espais actuals i l'ús d'espais annexos. En aquest cas, a davant del museu, hi ha l'espai de la Torre de Bernat de So, un monument històric que va acollir el primer museu de farmàcia el 1973, ha estat seu del Patronat i sala d'exposicions a partir de 1981. Actualment, l'espai en desús pot tornar a ser obert al públic, i pot acollir una exposició de llarga durada relacionada amb aquest tercer eix: la frontera i l'enclavament. L'elecció d'aquesta temàtica respon al fet que els projectes de recerca i tant de conceptualització d'un projecte museològic i museogràfic, no estant tant avançats com pel que fa a la frontera, a la vegada, que s'escull la Torre Bernat de So per la impossibilitat de poder adaptar un espai interior amb tot el projecte que vol realitzar-se, així com guanyar metres quadrats d'exposició i nous continguts per a satisfer les demandes del públic, i guanyar aquest nou eix que ajudarà a reposicionar el museu.

És per això que durant l'any 2022 el museu de Llívia va realitzar el projecte museològic participatiu per a l'espai de frontera, realitzat conjuntament amb una consultora externa, així com el projecte museogràfic, realitzat també per una interiorista i museògrafa externa. Així doncs, tenint el projecte museogràfic i museològic de l'Espai Fita 0 i la cambra immersiva, i havent-se tret a licitació i adjudicat el novembre del 2023, i executat durant la resta de l'any 2023 i part del 2024, es passa ara a poder realitzar el procediment de contractació per a realitzar la segona fase de recerca, documentació i producció de continguts per a l'espai fita zero: frontera, enclavament i memòria. Aquesta primera fase és complementària de la primera, ja que permet acabar de dotar de continguts l'espai de la torre rodona, havent realitzat, en la primera fase, els continguts de la cambra immersiva.

Aquesta segona fase, consta de la recerca per tal de dotar de continguts l'espai; la traducció i correcció i l'adaptació de continguts a lectura fàcil; la subtitulació, l'audiodescripció i la llengua de signes dels mateixos continguts per a garantir-ne l'accessibilitat a tots els usuaris; l'edició d'un llibret de sala

perquè les persones cegues puguin accedir als continguts digitals; l'adaptació de l'actual audioguia per incloure una ruta a través de les fites frontereres de Llívia; la creació d'un interactiu amb diversos continguts, el guió, la gravació i el muntatge dels audiovisuals/entrevistes a persones expertes i testimonis de la frontera; així com la digitalització de l'espai per a incloure'l en una visita virtual, també del museu sencer; la fotogrametria de peces per a la seva impressió en 3D, així com la inclusió d'un paviment podo tàctil per a persones cegues, entre l'accés al museu i el vestíbul del museu, i del vestíbul del museu a l'accés a la torre.

CLÀUSULA 2. OBJECTE DEL CONTRACTE.

El present plec té per objecte la licitació la segona fase d'execució de l'espai fita zero, que consta de la recerca, documentació i producció de continguts per a l'Espai fita zero: frontera, enclavament i memòria

Treball de recerca i documentació per a poder produir els diversos elements de difusió de l'espai.

Tasques que s'han de realitzar:

- Documentació i recerca en base a la bibliografia existent i alguna documentació històrica d'arxiu, fotografia i cartografia sobre la frontera a la Cerdanya, gestió de còpies en bona qualitat si és necessari , l'abonament dels drets corresponents i gestió dels drets d'autor amb les institucions i particulars corresponents per tal de crear materials per a l'Espai Fita 0, per tal de bastir l'eix cronològic de la frontera des de l'edat

mitjana i fins l'actualitat, així com els llocs de memòria de la frontera.

- A partir de la cerca bibliogràfica, documental i fotogràfica, elaborar un llistat amb aquesta informació que permeti fer una selecció i elaborar espais de memòria de la frontera al llarg del temps, i que permeti crear aquesta topografia memorialista, especialment, dels fets del segle XX i del període 1931 – 1980, i sobretot de l'exili de la guerra civil i de la segona guerra mundial.
- Revisió dels continguts d'alguns llibres en que es basen els continguts, per tal de crear una informació rigorosa, verídica i contrastada.
- Reconfigurar una nova història de la Torre Bernat de So a partir d'obra ja publicada: història de la Torre i els So, la torre com a lloc de memòria, descripció formal, context històric i artístic i usos de l'edificació, així com la relació amb el conjunt històric i el castell.
- Cerca de dietaris de l'edat moderna i l'edat mitjana, ocorreguts a Cerdanya, i que permeten reproduir testimonis audiovisuals d'una altra època, per locutar-ne el textos.
- Cercar la bibliografia i les imatges corresponents a l'interactiu i a l'apartat cartografia i fronteres.

Creació d'interactiu i audiovisuals, correcció i traducció de textos, adaptació per subtitulació, audiodescripció, llengua de signes i lectura fàcil.

- Realitzar la correcció dels materials editats en llengua catalana, i la

traducció al castellà, francès i anglès.

- Realitzar la subtitulació dels audiovisuals en 4 llengües diferents: català, castellà, anglès i francès; l'audiodescripció i la llengua de signes catalana i l'adaptació als textos de sala per a la lectura fàcil.
- Realitzar un llibret de sala amb els materials dels interactius, accessible per a persones cegues, amb Braille en català.
- Adaptació de l'audioguia actual al museu de Llívia per incloure més pistes, relacionades amb una nova ruta exterior, situada entre les fites 21BIS i 14, i els nuclis de Gorguja i Gorguja petit, situats al sud-est del municipi de Llívia, a partir dels guions ja elaborats, i amb la geolocalització dels punts on succeeix la narració vinculats amb google maps.
- Creació d'un interactiu, per a dues pantalles, en quatre idiomes: català, castellà, anglès i francès. Interfície amb diverses opcions: mapa de la Cerdanya a partir d'imatge en satèl·lit del relleu o bé, sense (a escollir segons convingui), amb la indicació dels punts geogràfics, molt similar a la maqueta tàtil de l'espai, amb les poblacions i altres referències geogràfiques per situar el visitant, que ha de permetre editar-hi diverses capes d'informació al damunt. El visitant s'haurà de poder apropar i distanciar del mapa i interactuar amb la informació, la qual, clicant-t'hi a sobre han d'aparèixer missatges emergents o conduir a pàgines on es desglossi la informació que vol donar-se. El mapa ha de ser a mode d'un eix cronològic de l'evolució de la frontera; que permetrà posar informació de cada moment històric, i a partir del 1866 conèixer les fites que hi ha sobre el territori i els espais de memòria de la frontera; Hi ha d'haver una opció d'anar a un mapapundi i interactuar en un espai dedicat als

enclavaments del món; aquí s'hi han d'incloure els diversos enclavaments, sobretot, situats a Europa, però, també al món. Una de les altres pestanyes de l'interactiu ha de permetre endinsar-nos en la història de l'edifici que alberga l'exposició: la Torre de Bernat de So, construïda al segle XVI, així com també relatar la seva història com a lloc de memòria, com a Ajuntament durant el període republicà i espai simbòlic (la visita de Macià), com a espai que parlar de l'exili a través de les fronteres (durant la guerra civil i la segona guerra mundial), i durant el franquisme l'elaboració d'una museografia de l'antiga farmàcia, que va estar reproduïda en una òptica del règim anterior, i com, posteriorment, aquesta va transformar-se en una museografia amb un sentit més catalanista durant els anys 80, tot amb la intervenció d'una persona clau, aquests anys com és Josep Vinyet, antic secretari i promotor cultural. L'espai de memòria es clou amb el discurs del president Pujol al mateix lloc on Macià va pronunciar-lo, simbolitzant la recuperació democràtica i republicana. Finalment hi haurà un altre apartat que serà cartografia i fronteres, on es veurà, al llarg del temps l'evolució de la cartografia a la vegada que va evolucionant, també, el concepte de frontera. Finalment hi ha d'haver un últim apartats on s'hi incloguin crèdits.

- Creació de 7 peces audiovisuals de 3-5 minuts de durada, les quals, hi ha d'haver-n'hi 4 que representin experts que expliquin els diferents períodes històrics, i 3 més que narrin testimonis que viuen la frontera de forma quotidiana. Cal seleccionar les persones que s'han d'entrevistar, segons criteris que adoptarà el museu, elaborar els guions, la gravació, el muntatge i la inclusió d'altres elements com subtítols, audiodescripció, llengua de signes i altres. S'han d'entregar, no només els arxius editats, sinó tot el material gravat en brut.
- Digitalització de les sales del museu i de l'espai Fita 0 per actualitzar la

visita virtual del museu. Realització d'un treball d'escaneig interior del Museu de Llívia (planta de recepció i planta baixa (exposició) i la Torre de Bernat de So (espai Fita 0) on es realitzarà un passeig virtual fet en tecnologia 360° integrada al conjunt escanejat i en qualitat 4k de l'entorn. Realització de la feina de camp per digitalitzar les sales del museu; tasques de producció per generar la visita virtual per qualsevol dispositiu de navegació, fins i tot VR (visió amb ulleres de realitat virtual), gestionar i abonar la subscripció si és necessari l'accés al software online i l'allotjament al núvol (almenys un any), gestionar la publicació a google street view. Generació dels enllaços per publicar a web i xarxes socials.

- Digitalització 3D a través de fotogrametria de les peces de l'exposició de l'Espai fita 0: la senyal de la carretera neutral de Llívia, i la fita fronterera de l'enclavament. Sessió de fotografiet dels objectes, edició i creació dels models en 3D al programari de fotogrametria, edició dels models en 3D en programari específic i obtenció dels arxius dels objectes perquè estiguin a punt per a imprimir-los en 3D.
- Paviment podotàctil que permeti fer un recorregut de l'entrada del museu fins a la recepció, i d'aquesta fins a l'espai fita 0 per a persones amb ceguesa o discapacitat visual. Des de l'entrada del museu fins a la recepció el paviment discorre per un espai interior, però, de l'entrada del museu fins a la Torre de Bernat de So recorre per un espai exterior. Es proposa per l'interior el model Polytecno, amb un encaminament direccional de 0,40 m d'amplada i 14 ml. 10 bandes per ml, un total de 140 unitats. A l'exterior el paviment ha de ser termoflexible. L'encaminament d'accés ha de ser de 160 ml de 40 cm d'amplada. 14 ml – 10 bandes per ml, un total de 140 unitats. Inclou la instal·lació amb plantilles per a operaris especialitzats.

CLÀUSULA 3: DEFINICIÓ I CARACTERÍSTIQUES DEL CONTRACTE

El projecte de la segona fase de recerca, documentació i producció de continguts per a l'espai Fita Zero: frontera, enclavament i memòria, comprèn: un primer lot dedicat a activitats relacionades amb la recerca i documentació d'arxiu, fotografies i bibliografia per a fornir material per als continguts d'aquesta segona fase de l'espai fita zero. En un altre apartat del mateix lot, l'anterior recerca, ha de permetre la creació d'un interactiu, la de diverses peces audiovisuals, i tot un seguit de recursos que serveixin per permetre una millor accessibilitat de tot el públic a l'exposició.

Aquests elements han de permetre convergir en la configuració d'una visita interior a l'espai de la Torre Bernat de So i el seu annex, dels quals, actualment, se n'ha conclòs el muntatge museogràfic, i també, el primer audiovisual immersiu que podrà veure's a la cambra immersiva annexa. Aquests elements han de permetre, tornar a obrir al públic aquest espai, i tornar-lo a posar en valor, especialment com a monument històric declarat Bé Cultural d'Interès Nacional del Conjunt Històric de la vila de Llívia, així també com espai de memòria democràtica, però, també, com a immoble del museu, la qual cosa permet, ampliar tant, superfície expositiva com continguts expositius, i per tant, començar a resoldre algunes de les deficiències que presenta el museu, i millorar l'experiència del públic, tornar-lo a posicionar i crear un nou perfil i un nou eix temàtic com és l'enclavament i la frontera. Especialment, això permet posar en valor aquest patrimoni immaterial, aprofundir en les singularitats del territori i vincular-se també a la comunitat local. Tenint en compte la diagnosi del pla estratègic, i els objectius plantejats, aquesta sala té la intenció de millorar l'experiència de visita, augmentar la superfície expositiva, ja que es tracta d'un museu amb una superfície de visita petita i aportar nous

continguts i plasmar un dels tres eixos temàtics en una exposició de llarga durada. En aquest sentit, aquesta exposició resoldrà una de les grans preguntes que té el visitant: com es va crear l'enclavament de Llívia? A partir d'aquesta qüestió inicial, el discurs expositiu discorre en l'evolució que ha patit la frontera des del 1659 fins a l'actualitat, a través de tres eixos: la història de la frontera, el territori fites, per entendre la delimitació del territori i els conflictes territorials i finalment l'experiència de les persones amb la frontera.

3.1.1. Plantejament global de la implantació museogràfica.

La torre Bernat de So (Carrer dels Forns, núm. 11) és un espai separat físicament de l'edifici del museu i l'Ajuntament (carrer dels Forns, núm. 10). Ambdós immobles queden davant per davant l'un de l'altre. La Torre Bernat de So és una antiga torre defensiva del segle XVI, amb un espai amb 2 estances a la planta baixa, una altra a la planta superior i un altell. L'Espai objecte de la intervenció es centra en la part de baix que fa 34m². Hi ha un accés superior i un altre d'inferior, en aquest s'hi accedeix a peu pla des del carrer dels Forns, a través de la primera estança, que és arrodonida, ja que és una antiga torre, i a continuació a través d'un passadís interior es passa a l'espai annex, el segon espai, de forma rectangular, i que afronta amb el mur perimetral en el qual està adossada la torre, el mur de l'antic cementiri i actual placeta de l'església, que per una banda dona al carrer dels Forns, per on baixa una escala que comunica el carrer amb la placeta, i per la part nord, amb l'escala central del conjunt que també comunica el carrer amb la placeta. Aquest espai tot i que físicament estarà separat de la resta del museu, tindrà una de les sales que parlen d'un dels tres eixos temàtics que defineixen la institució: la frontera i l'enclavament. En la primera sala rodona, hi ha l'espai fita 0, mentre que a la sala del costat, s'hi troba la sala immersiva. Tot això, complementarà les sales, espais i serveis de la resta del museu.

Quedarà, però, davant per davant de la recepció del museu i l'oficina tècnica, que ocupa la meitat de la planta baixa de l'edifici, i al costat, la sala d'actes i exposicions temporals. A la planta del semisoterrani hi ha l'exposició permanent sobre història, arqueologia i etnologia de Llívia i la Farmàcia Esteva. Tots aquests espais, i hi hem de sumar el vestíbul (renovat l'any 2022) entren dins de l'Objectiu Estratègic 6 d'ampliar els espais del museu, i dins de la fase I d'optimitzar, renovar i ampliar espais annexos del museu. Aquesta renovació també afectarà l'actual exposició permanent, cosa que permetrà millorar els espais de cara a una fase d'ampliació en vers l'horitzó 2030.

3.1.2. Discurs expositiu.

El discurs museològic de l'espai es va plasmar en el document Espai Fita 0: creació d'un espai expositiu sobre l'enclavament i la frontera (A la Torre de Bernat de So). Bases museològiques. Novembre 2022. Margarida Loran Gili, Gerard Cunill Costa.

Es concep aquest espai com la nova sala de vocació d'exposició de llarga durada, que encarna físicament aquest nou eix temàtic que és la frontera. Aquest espai s'estructura en espais expositius, rutes turístiques per les fites perimetrals de Llívia, un programa de recerca i un altre d'activitats i debats.

La visió del museu de Llívia el defineix com un [...] Museu transfronterer, obert a la comunitat i al territori [...]. L'objectiu estratègic 1: crear un nou perfil i posicionament del museu, es marca la fita d'ampliar aquest perfil i posicionament del museu a partir de 3 eixos temàtics que l'obren al patrimoni de l'entorn i el connecten amb els reptes socials del moment.

En concret l'objectiu específic 1.3. es marca l'objectiu de: crear una nova línia de treball per a tractar l'enclavament i la frontera, des de la perspectiva

històrica i social, amb un paper positiu en la cooperació transfronterera.

En aquest objectiu específic ens vàrem marca el propòsit de crear un nou espai expositiu per albergar aquesta nova temàtica, en absència en l'actual muntatge, d'un espai que representi aquest fet històric tant important, que ha marcat la vida d'aquesta comunitat. Algunes de les preguntes que l'espai pot mirar de resoldre són: què és l'enclavament? Quan i per què es produeix? Què ha significat per a Llívia i pel seu caràcter? Com es va construir la frontera? Quins conflictes ha ocasionat, com s'han superat? Quin impacte ha tingut i té la frontera per conformar la Llívia i la Cerdanya d'avui? Cap a on evoluciona la Cerdanya transfronterera? Quines dificultats ens depara, i quin paper hi té Llívia?

Les idees i principis clau del projecte resideixen en diversos punts: en primer lloc, la Torre Bernat de So. Es torna a posar en valor un espai singular, històric, un dels BCIN que té Llívia dins del seu conjunt històric, i que amb el conjunt del projecte tornem a obrir, a posar en valor i a fer-lo útil per a la ciutadania, la qual, també, vol gaudir d'aquest patrimoni, entendre'l, entrar-hi, conèixer-lo, a la vegada, fa augmentar l'espai expositiu del museu i el seus actius patrimonials.

El planejament museogràfic es fa a partir d'un espai interactiu, que utilitza dispositius multimèdia per afavorir la immersió, l'aprenentatge, la presentació de perspectives noves i una experiència lúdica. També és un espai accessible, amb una experiència multisensorial que és adequada per a tothom i atractiva per a joves i famílies.

La interacció amb el territori i amb la comunitat: l'espai actual com a porta d'entrada per a comprendre el territori de l'enclavament i la frontera i convida després a descobrir-lo in situ. També és un espai participatiu, per descobrir la vida i l'experiència de les persones en aquest enclavament i territori fronterer,

que planteja preguntes i facilita converses.

El rigor científic: l'espai té una base acadèmica i els continguts de l'espai i el programa d'activitats es fonamenten en les recerques existents, i amb la participació d'experts.

L'Espai Fita 0 explicarà diferents etapes clau: des de la firma del tractat dels Pirineus i el tractat de Llívia (que crea l'enclavament) fins els Tractats de Baiona (1856 – 1868), passant pels processos nacionalitzadors d'Espanya i França de finals del segle XIX i principis del segle XX, així com també passant per les dues guerres mundials, la guerra civil i el franquisme. L'última etapa, tractarà la desaparició de les fronteres interiors de la UE amb el tractat de Schengen el 1995, i el futur de la integració Europea. D'altra banda, també, es concep l'espai Fita 0 com un espai de memòria democràtica. No només perquè l'espai fita 0 esdevé un espai de memòria en si mateix, entre l'etapa republicana i franquista, sinó perquè també és concep com un espai de memòries de la frontera entre l'etapa de 1931 i 1980 en les línies de treball del memorial democràtic.

El marc conceptual i temàtic fomenta el desenvolupament dels continguts, la museografia i l'experiència de visita. Inclou tres idees centrals: la creació de la frontera i l'enclavament, paisatge i fites de frontera i comunitats i identitats. Les tres connectades pel concepte la Cerdanya canviant.

Aquestes idees permeten explorar la singularitat de Llívia i de la Cerdanya des de diferents perspectives: la històrica, la geogràfica i l'antropològica, i alhora posar l'accent en l'experiència de canvi que ha viscut i segueix vivint la Cerdanya amb la creació de la frontera, amb un futur obert que el museu vol ajudar a pensar.

Els continguts es transmeten principalment mitjançant dispositius multimèdia: immersius, interactius i d'audio, a més d'alguns objectes que aporten múltiples punts d'entrada i lectures als continguts. L'experiència està centrada en el visitant, atenent a diferents nivells d'interès, motivacions i estimulant una visita activa, física i mentalment.

Tema 1: la creació de la frontera i l'enclavament.

L'any 1659 es firma el tractat dels Pirineus que estableix una divisió a la frontera pirinenca, un any després el 1660 s'esdevé la comissió i tractat de Llívia, que estableix i certifica la divisió de la Cerdanya. Malgrat això, la frontera és inexacta, i causa conflictes, fins que el Tractat de Baiona (1856 – 1868) imposa una delimitació definitiva. La frontera no es crea des de dalt, sinó que és una relació complexa entre el poder i els administrats.

Subtema 1.1. La creació d'una frontera.

El 1659 queda força establerta, però, és totalment permeable. Els tractats de Baiona defineixen una línia exacta. El control, la delimitació i les diferències entre les dos comunitats de la frontera és quelcom més recent, dels últims 150 anys.

Subtema 1.2. Perquè Llívia és un enclavament?

Llívia es converteix en un enclavament en les negociacions del tractat de Llívia de 1660. El mateix procés d'evolució de la frontera el viu l'enclavament, amb conflictes, delimitacions durant els segles, i finalment, les negociacions que l'estableixen el 1866.

Subtema 1.3. La frontera en la vida diària.

La perspectiva des de baix. Com la comunitat va viure i es va apropiat de la

frontera. Com va afectar la vida de la gent de Llívia i la Cerdanya i els conflictes més comuns que va haver-hi, i com la gent se l'apropia en benefici sovint dels interessos particulars. La vida quotidiana se n'aprofita.

Tema 2_ Fites de Frontera i el paisatge

La vall de la Cerdanya és una vall d'origen tectònic desenvolupada fa 10 milions d'anys, en una disposició d'Est – Oest, i que conforma un dels passos pirinencs més destacats dels Pirineus Orientals, i ha estat, lloc de pas i de comunicacions. Des de feia segles, fins al XVII, la vall havia estat una comunitat humana molt ben unida, que perdurà fins a finals del segle XIX, en que les dues comunitats es començaran a diferenciar, després d'haver establert definitivament la frontera pel mig de la Cerdanya, no abans, sense exempció de conflictes i disputes entre aquestes comunitats.

Subtema 2.1. Relacions complicades. Les 45 fites frontereres de Llívia.

Cada fita té una història i singularitat, sovint de conflictes entre les comunitats locals, per motiu de les pastures, les aigües, el pas pels camins i la contribució fiscal, uns conflictes latents d'antuvi, però, que s'incrementen i es fan més complexos amb l'establiment d'una frontera. Diverses rutes perimetrals permeten explicar esdeveniments històrics relacionats amb cada una de les fites. Una maqueta o cartografia interactiva convida a explorar el perímetre, les fites i les històries, per després sortir a descobrir-les caminant, seguint rutes senyalitzades, guiades o audioguiades.

Subtema 2.2. La fita com a símbol i materialització del nacionalisme dels estats.

La fita és una pedra tallada que no només té una funció de delimitació territorial, sinó que explicita una dimensió simbòlica que té un impacte en les comunitats. Representa la materialització del nacionalisme banal i és un espai de memòria nacional.

Subtema 2.3. La unitat i els valors del paisatge de la Cerdanya.

La Cerdanya té una unitat geomorfològica i paisatgística amb unes qualitats compartides que ara es posen en valor amb un pla de paisatge transfronterer.

Tema 3. Comunitats i identitats.

L'experiència de frontera revela i conforma les identitats de les comunitats ceretanes, tant pel que fa a la identitat nacional com a la local. Les diferents veus, que inclouen historiadors, geògrafs, antropòlegs, així com persones de la comunitat local que es dediquen a l'educació, l'art, la gastronomia, l'empresa, l'esport, la pagesia, la política i més coses... incloent joves i nens, que ens ajuden a interpretar i a comprendre unes identitats en permanent evolució i canvi.

La vall ha canviat amb el temps. La indiscutible unitat de Cerdanya d'abans de la frontera, des d'un punt de vista topogràfic, demogràfic, ètnic i lingüístic, religiós i econòmic, ha anat evolucionant fins a crear una realitat amb dos comunitats de cerdans separades per la llengua, els sistemes educatius, i el sentiment nacional, entre d'altres coses. Identitàriament hi ha una Cerdanya francesa i una de catalana o d'espanyola. La població és culturalment i d'orígens molt diversos.

Subtema 3.1. La frontera viscuda pels lliviencs. Limitacions i privilegis. Interaccions, diferències, comonalitat i aspiracions.

La frontera ha creat al llarg del temps una nova realitat. Malgrat la desaparició de la frontera física, la política i la humana encara persisteix. Hi ha barreres en l'àmbit administratiu i lingüístic, i són difícils de superar. Malgrat les diferències, hi ha reptes i interessos que uneixen.

Subtema 3.2. La Cerdanya observada i estudiada pels experts en temes de frontera, internacionalment.

La perspectiva global. El cas de la Cerdanya com a objecte d'estudi dels historiadors i antropòlegs en l'àmbit internacional. Investigadors contemporanis han estudiat la Cerdanya com a cas per il·lustrar la gènesi de les nacions i els sentiments d'identitat nacional, observant les relacions complexes entre el local i el nacional, entre els conflictes i les disputes entre veïns, i el procés d'emergència del sentiment de pertinença als estats,. Finalment és més exitós el cas de França que d'Espanya en un context de consolidació de l'estat – nació.

Subtema 3.3. Una Cerdanya, dues realitats, en una Europa sense fronteres. El futur està obert.

Hi ha un procés de recerca de la identitat col·lectiva cerdana de recuperació i consciència de la unitat comunitària? Com superar la frontera mental i els obstacles a la cooperació?

Subtema 3.4. La frontera com a espai de memòries de 1931 al 1980.

Paral·lelament al desenvolupament de la frontera, els esdeveniments històrics i l'evolució de les nacions es contextualitza en els períodes on la frontera ha tingut una menor permeabilitat, més control, i a la vegada, ha estat, espai d'oportunitats, de llibertat i de fugida, tant des d'una banda, com de l'altra. La Cerdanya com a lloc de pas intrapirineu, i en el context de la República, la Guerra Civil, la segona guerra Mundial i el franquisme, té un paper geoestràtegic clau, sobretot pel que fa a la situació jurisdiccional de l'enclavament. Val la pena que l'Espai Fita 0 també sigui un espai, on a part de parlar de les fronteres, sigui un espai de memòria, que ens permeti recordar els fets d'aquests període, establir espais i rutes de memòria, i ser un referent en aquest àmbit a la Cerdanya.

Espai fita 0 i Cambra immersiva: esquema de l'espai i els continguts.

A l'Espai fita 0 i a la cambra immersiva podrem conèixer els orígens de l'enclavament de Llívia i el procés evolutiu de la frontera, i l'experiència humana del fet fronterer i transfronterer, la relació amb el territori així com un espai memorial sobre la torre i la frontera en el període 1931 - 1980. Amb les últimes tendències museològiques, i la innovació tecnològica i audiovisual.

Espai Fita 0 . Espai 1 (la Torre). Hi trobarem llocs, persones, objectes, històries i memòries de la frontera. Hi trobarem una maqueta accessible de la comarca i la frontera, mitjans interactius, testimonis de memòria oral i alguns objectes.

Cambra Immersiva. Espai 2 (l'annex).

L'audiovisual servirà, tant per explicar temàtiques en relació a la frontera i la memòria democràtica, com per exposicions, el patrimoni de Llívia i art digital.

Plantejament museogràfic

El nou espai fita 0 farà un ús ampli dels mitjans digitals i audiovisuals. Els continguts es transmeten principalment per mitjà de dispositius immersius, interactius, audiovisuals i alguns objectes. Els dispositius multimèdia aporten múltiples punts d'entrada, perspectives i lectures dels continguts. L'experiència estarà centrada en el visitant atenent diversos nivells d'interès i motivacions, i estimulant una visita activa, tant física com mentalment.

El plantejament és científic i innovador alhora, els continguts i materials es presenten amb gran rigor, però, de forma amena, atractiva i accessible. L'espai estarà dissenyat també per interaccionar amb el territori i provocar el desig de visitar-lo. És una invitació a descobrir les fites del perímetre de Llívia i els llocs de memòria de la frontera. Quan el visitant surt de l'exposició pot pujar al castell per observar el paisatge de la frontera o resseguir les rutes senyalitzades de les mugues sobre el terreny, amb l'ajuda d'un suport digital.

L'existència de la frontera no genera molta cultura material més enllà, sobretot, de la documentació, la qual no té un interès ni un gaudi artístic molt important; Alguns bàsicament elements físics de la frontera com fites, barreres, indicadors o els elements de vestuari de la policia de fronteres. La frontera, com passa a la Cerdanya, molts cops no es percep damunt del territori. Per aquests motius, es tracta d'un patrimoni sobretot immaterial, i d'aquí, la digitalització d'aquest muntatge.

Experiència de visita.

Experiència immersiva

En primer lloc el visitant gaudirà d'una experiència immersiva, dins d'una cambra, que pot complementar l'Espai Fita 0, així com programar exposicions temporals immersives i fer de complement dels altres espais que hi ha al museu. S'utilitza l'espai annex perquè és un espai idoni per a posar-hi un muntatge d'aquestes característiques, ja que és un espai pràcticament tancat, sense obertures i poca il·luminació, i amb parets llises, que permet una projecció prou idònia, i promoure aquesta sensació d'immersivitat en una història, que en un primer muntatge, farà referència a l'evolució de la frontera i complementarà l'espai fita 0.

Experiència interactiva.

Inclourà cartografia interactiva o dinàmica, per situar les fites, les històries de cada un dels espai, sobre el territori, així com els espais de memòria de la frontera. Muntatge que ha de ser accessible i idoni per a públics escolars i locals.

Experiència d'escoltar els locals.

Vídeo amb persones de Llívia i de la Cerdanya (de les dues bandes de la frontera) parlant sobre el significat de la frontera, per a ells, abans i ara.

Interactiu amb històries que es van nodrint regularment de noves aportacions, mitjançant oportunitats de participació.

Experiència d'escoltar els experts

Vídeo amb els experts que aporten interpretacions sobre la història de la frontera i l'enclavament, i l'evolució de les comunitats de la Cerdanya fins a l'actualitat. Interactiu amb fragments i cites dels textos dels investigadors de la frontera que han estudiat el cas de la Cerdanya. És un espai per poder visualitzar amb pantalles i auriculars les persones que ens narren una història o una interpretació de la vida i l'impacte de la frontera en les comunitats i identitats. Des de personatges del segle XVII, XVIII, XIX i XX a través de dietaris o reconstrucció de testimonis, fins a entrevistes actuals, de persones de la comunitat local i d'experts.

Experiència escolar i familiar.

Sala immersiva + maqueta o cartografia interactiva, a més de l'activitat escolar a l'entorn de la frontera i l'enclavament.

Joc basat en els continguts de l'exposició perquè els infants també visquin el museu a la seva manera o també una activitat de geocaching, així com l'ampliació del joc de pistes del museu.

Experiència de descobrir el territori.

L'espai Fita 0 també és un punt de partida de rutes perimetrals per les fites. Serà el punt de partida per conèixer aquest territori històric i natural de l'enclavament. Llívia és un enclavament ben delimitat per un seguit de 45 fites frontereres al seu contorn, establertes el 1866 – 1868. Hi ha un disseny sobre 4 rutes possibles per les fites, per a diferents públics, nivells de dificultat i modalitats esportives, i amb la possibilitat de fer alguns dels itineraris guiats,

així com també acompanyats d'una audioguia. Els espais de memòria de la frontera al llarg de la Cerdanya es podran consultar als interactius, i si es vol, visitar-los in situ.

Experiència Torre Bernat de So i Espai de Memòria.

La Torre Bernat de So és en si mateix un monument històric, una peça més del Conjunt Històric de Llívia declarat com a Bé Cultural d'Interès Nacional (CH BCIN). El visitant té l'interès de visitar també la torre per dintre, i per tant, és un altre atractiu i experiència sumat als altres elements que ja hem esmentat. A més, l'espai de la Torre també és un espai de memòria democràtica del període 1931 – 1980, en passar diversos fets entre la República, la Guerra Civil i la Transició i el Franquisme. A més a més, l'espai a part de ser en si mateix un espai on van passar fets històrics referents a la memòria democràtica, també té la intenció d'esdevenir un espai per interpretar el fet de la frontera i relacionar-ho amb el que succeeix durant el període 1931 – 1981, i així esdevenir, també, un punt per interpretar, i per referenciar sobre el territori els espais de memòria de la frontera durant aquest període.

Experiència de participació

Plantejament de co-creació amb la comunitat local. L'espai fita 0 és un espai força limitat, la qual cosa, posa límits també al desenvolupament dels continguts. La seva creació, però, ha de donar impuls a un programa participatiu pensat per implicar a la comunitat local i els visitants mitjançant debats, activitats, itineraris, voluntariat i recollida de memòria oral. L'objectiu és fer un treball tranquil i continuat per anar generant reflexió i continguts que permetin definir el futur relat, més ambiciós, a desenvolupar en la futura ampliació i renovació del museu en un futur a mitjà/ llarg termini. Algun element de l'espai expositiu ha de visibilitzar el treball participatiu amb la comunitat, els debats i aportacions. S'inclourà un element dissenyat per incloure opinions i

testimonis recollits, i reaccions del visitant.

Recollida d'objectes, imatges, publicacions i testimonis.

Història. La creació de la frontera i l'enclavament: documents dels tractats i cartografies, il·lustracions, fotografia antiga. Les cases cerdanes i la vida quotidiana, imatges i textos. Accés a bibliografia disponible en línia.

Territori. Paisatge i fites de frontera: una fita autèntica, una senyal de carretera (col·lecció del museu), mapa de les 4 rutes a les fites, mapes de la Cerdanya, mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya, mapa amb la ubicació dels projectes o iniciatives transfrontereres, informació dels espais de memòria: espais de frontera i exili.

Vida comunitats i identitats. Salconduit per al pas fronterer, postals antigues de les duanes i duaners, himne cerdà, premsa local, llibres, escrits i fotografies de persones de Llívia que han guardat objectes o estudiat la temàtica, debats sobre les fronteres, publicacions en línia.

CLÀUSULA 4. METODOLOGIA DE TREBALL.

Tots els punts anteriors estaran acordats i pactats entre l'Ajuntament i el Museu i empresa adjudicatària i sempre es treballarà sota la supervisió, avaluació i validació de l'equip tècnic del museu.

Des de l'equip tècnic es faran els canvis i correccions que es considerin oportuns, a través de reunions de seguiment amb l'empresa adjudicatària, lliuraments parcials i altres que es puguin demanar durant el temps d'execució del projecte, per aconseguir el millor resultat possible. L'empresa adjudicatària hauria de ser àgil en les correccions i modificacions sol·licitades a l'edició dels materials, per la qual cosa en cap cas comprometí els terminis de lliurament finals. L'empresa adjudicatària garantirà uns estàndards mínims de qualitat, com ara la correcció ortogràfica i gramatical de tots els materials. També s'han d'evitar els errors en el muntatge per manca de revisió prèvia o no haver utilitzat els mitjans tècnics i humans necessaris per a la realització d'aquests

treballs.

CLÀUSULA 5. TERMINIS D'EXECUCIÓ.

La duració del contracte de la recerca, documentació i producció de continguts de l'espai fita Zero: frontera, enclavament i memòria tindrà una durada de 4 mesos a comptar a partir de l'endemà de la data de signatura del contracte. La prestació objecte del present contracte de cadascun dels lots s'entendrà lliurada en la seva totalitat quan:

- a) L'empresa adjudicatària hagi realitzat tot el projecte de recerca, documentació, confecció, selecció, guions i revisió de continguts
- b) Hagi produït els materials audiovisuals i interactius, i n'hagi realitzat tot el procés de postproducció: muntatge, subtitulació, llengua de signes, etc.
- c) Que l'equip tècnic abans esmentat hagi emès informe favorable un cop hagi comprovat que tots els elements que conformen el global de cadascun dels lots és correcte.

CLÀUSULA 6. PROPIETAT INTEL·LECTUAL.

La propietat intel·lectual dels treballs lliurats correspondrà a l'ajuntament de Llívia/museu de Llívia. L'Adjudicatari es responsabilitzarà que no existeixin drets intel·lectuals propietat de tercers en el material lliurat o en cas que s'hagin utilitzat que s'hagin satisfet els corresponents drets.

El contractista cedeix a l'Ajuntament de Llívia tots els drets d'explotació, reproducció, comunicació pública, distribució i transformació, inclosa l'explotació en internet.

La cessió comprèn totes les modalitats d'utilització o mitjans de difusió

existents per a cadascun dels quatre drets d'explotació, inclosos l'emmagatzematge digital en suport electrònic i la posada a disposició interactiva en línia en tota mena de xarxes telemàtiques.

L'àmbit temporal de la cessió abastarà el temps màxim de vigència que la legislació permet per a l'explotació de drets, i el seu àmbit territorial serà mundial i amb dret a publicar la documentació en qualsevol llengua.

El contractista garanteix a l'Ajuntament de Llívia l'originalitat dels resultats del seu treball així com l'absència de càrregues o altres drets sobrevinguts sobre els materials a conseqüència de les seves relacions contractuals prèvies, simultànies o posteriors de tipus laboral o bé amb les entitats de gestió de drets d'explotació o tot un altre tercer, sent al seu càrrec el pagament dels eventuais drets i rescabaments per aquestes circumstàncies o qualsevol altra reclamació sobre aquest tema amb completa indemnitat per part d'aquesta corporació.

L'adjudicació del contracte i l'acceptació per part del contractista suposarà la formalització de l'esmentada cessió. El contractista serà responsable de tota reclamació relativa a la propietat intel·lectual que pugui realitzar un tercer, en relació amb el material objecte d'aquest contracte es pugui derivar drets d'autor, i haurà d'indemnitzar a l'Ajuntament de Llívia de tots els danys i perjudicis que per aquesta puguin originar-se, a causa de la interposició d'aquesta reclamacions.

CLÀUSULA 7. MITJANS PERSONALS I PLA DE CONTINGÈNCIA.

L'empresa adjudicatària de cadascun dels lots haurà de comptar amb un equip multidisciplinari per a la realització i execució de les prestacions relacionades amb aquest plec, així com els mitjans tècnics necessaris per a cada tipologia

de treball que apareix en aquest plec.

L'empresa adjudicatària de cadascun dels lots haurà de comptar amb un coordinador responsable que actuï com a interlocutor, nexa d'enllaç entre aquesta empresa i l'equip tècnic del Museu de Llívia. L'empresa adjudicatària es veurà obligada a designar un substitut per si aquesta persones es troba incapacitada/absent.

L'empresa adjudicatària de cadascun dels lots haurà d'enviar les dades de la persona designada com a coordinadora, responsable, i la persona substituïda, durant la setmana següent a comptar des de la data de l'inici de l'execució del contracte i presentar-les personalment a l'equip tècnic al llarg de l'execució del contracte actual.

La resta de professionals que hauran de treballar en l'execució del contracte actual també han d'estar disponibles per a respondre dubtes o aclariments si des d'aquest equip tècnic es creu necessari, sempre amb preavís per part d'aquest.

Així mateix l'empresa adjudicatària de cadascun dels lots també haurà de comptar amb un pla de contingències per a afrontar incidències o situacions imprevistes, així com el desenvolupament del treball en períodes de vacances i festius.

